

Ραδιοφωνική έκπομπή διά
τήν 10 Μαΐου 1970
καί ώραν: 22.30 - 23.00

Τήν έκπομπήν παρουσιάζουν
ο ΚΩΣΤΑΣ ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ
καί ο ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ.
Τραγουδά ή ΚΑΒΙΩ
Δ Ε Ν Α Ρ Δ Ο Υ.

65 1/2

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Αγαπητέ μου Γιάννη, πέρασε τό Πάσχα, πέρασε καί ή Πρωτομαγιά, μά μήν ξεχνάμε ότι βρισκόμαστε έκόμη στό πρώτο δεκαήμερο τοῦ Μαΐου καί συνεπώς...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Κατάλαβα πού θέλεις νά καταλήξῃς ἀγαπητέ μου Δημήτρη. Συνεπώς μπορούμε νά φλυαρήσωμε έκόμη λίγο, ὄχι περί ανέμων καί υδάτων, ἀλλά περί ἀνθέων καί πρασινάδας στά περασμένα ἀθηναϊνά χρόνια.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μιλήσαμε τήν περασμένη Κυριακή γιά τούς πρώτους ἀνθοπωλές τῆς 'Αθήνας, ὅμως δέν εἶπαμε τίποτε γιά τήν τάξι τῶν ὑπαίθριων ἀνθοπωλῶν πού ὑπῆρχανε ἀνεκαθεν στήν 'Αθήνα.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ 'Εννοεῖς τούς ἀνθοπωλές πού βρίσκονται σήμερα στήν πλατεῖα τοῦ Ταχυδρομείου.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Αὐτούς ἀκριβῶς. Μήν κοιτάξεις πού εἶναι σήμερα πολλοί, ὀλόκληρη συνομοταξία καί μοιρασμένη σέ τρία σημεῖα τῆς πόλεως στήν πλατεῖα τοῦ Ταχυδρομείου, στήν πλατεῖα Κλαυθμῶνος καί στήν ἀρχή τῆς λεωφόρου Βασιλίσσης Σοφίας. Μεγάλωσε ή 'Αθήνα καί πλήθυναν καί οἱ ὑπαίθριοι ἀνθοπωλές. Στήν ἀρχή, γύρω στά 1897, ἦτανε τρεῖς ὅλοι ὅλοι...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί εἶχανε μόνιμη θέσι γιά νά πουλοῦν λουλούδια ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Εἶω ἀπό τό ξενοδοχεῖον τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας. Τό διπλανό ξενοδοχεῖο, τό Κίγη Τζώρτζ δέν ὑπῆρχε τότε, ἀλλά ὑπῆρχε στήν ἄλλη γωνία τό καφενεῖον Ζαχαράτου.

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Είπες ότι τό ξενοδοχείον κίνγη Τζώρτζ δέν ύπήρχε τότε. 'Ο χώρος έκείνος, μεταξύ ξενοδοχείου Μεγάλης Βρετανίας καί καφε-
νείου Ζαχαράτου ήτανε ~~κενός~~ *άχιλίστο οικόπεδο;*
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ *ναι* "Οχι βέβαια. 'Υπήρχε στό άναμεταξύ διάστημα, στην θέσι άκρι-
βώς του κίνγη Τζώρτζ, ένα μεγαλοπρεπέστατο ^{δωρεοφο} μέγαρο, τό σπίτι
~~του βασιυπλούτου άθηναίου στεφάνου Σκουλούδη, πού είχε τήν~~
~~φήμη πός ήτανε ο μεγαλύτερος φιλάργυρος της 'Αθήνας. Πά για~~
νά μήν φύγωμε από τό θέμα μας, ας ξαναγυρίσωμε στους άνθοπω-
λες της Μεγάλης Βρετανίας.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Για τούς όποιους είπες ότι πουλούσανε τά λουλούδια τους έξω
άπό τό ξενοδοχείο. Σέ καλάδια ; Σέ πανέρια ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Οχι. Είχανε δυό μακρόστενα σιδερένια τραπέζια, κατάφορτα μέ
λουλούδια πού διαρκώς τά καταβρέχανε για νά διατηρούνται
δροσερά καί φρέσκα.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Θαντάζομαι τί θα γινότανε έκείνο τό πεζοδρόμιο της Μεγάλης
Βρετανίας. 'Αδιάβατο θα ήτανε από τά νερά καί τά φύλλα πού
θα πέφτανε χάμω.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κι' όμως ήτανε τόσο λουλουδοστολισμένο έκείνο τό μέρος, πού
ο 'Αχιλλεύς Παράσχος τό άποκαλοϋσε : Ποιητική γωνιά της 'Α-
θήνας, ο δε Σουρης έγγραφε στην έφημερίδα του " 'Ο Ρωμηός " :
των άνθοπωλών γωνία - στην Μεγάλη Βρετανία.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μιά χρονολογική άπορία : Πότε μετεφέρθησαν τά υπαίθρια αϋτά
άνθοπωλεια καί άδειασε τό πεζοδρόμιο της Μεγάλης Βρετανίας ;
- ~~ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ~~ *δρα*
χωρίς νά είμαι απόλυτα βέβαιος, πιστεύω ότι μετά τούς βαλ-
κανικούς πολέμους, στά 1911 - 1912, τότε πού παρατηρήθη
μεγάλη διπλωματική κίνησης καί δραστηριότης στην 'Αθήνα
καί τό ξενοδοχείο της Μεγάλης Βρετανίας είχε έξαιρετική ~~π~~
συμωλη
~~π~~ παρουσίασθημε ή ανάγκη νά μεταφερθουν τά υπαίθρια άν-
θοπωλεια για νά καθαρίση λίγο τό πεζοδρόμιο.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί τά μετέφεραν στην πλατεία 'Ομονοίας.

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ακριβώς και μπράβο πού τό ξέρεις. Μετεφέρθησαν λοιπόν τότε τά άνθοπωλεια, μέ τήν διαφορά ότι οί τρεις άρχικοί άνθοπώλαι τής Μεγάλης Βρετανίας, εΐχανε αύγατίσει και εΐχανε γίνει περισσότεροι άπό τριάντα, μαζί μέ τούς βοηθούς
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Και τό κλασσικό περιβολάκι τής πλατείας 'Ομοιοίας μέ τήν χουρμαδιά στή μέση ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τό ξέρεις κι' αυτό ; Μπράβο Γιάννη... 'Αρχίζω νά φαντάζομαι ότι εΐσαι κρυπτο-άθηναϊος για νά ξέρης τέτοιες λεπτομέρειες
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μάλλον έγώ φαντάζομαι ότι αρχίζεις νά ξεχνάς πολύ εύκολα γιατί αύτήν τήν λεπτομέρεια άπό σένα τήν έχω άκούσει.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τότε έχεις δίκαλο και θυμάμαι κάτι πού μου έλεγε μιá μέρα ή άλησμόνητη Μαρίνα Κοτοπούλη. Στο 'χω πει αυτό ;
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ "Οχι. Τι σου έλεγε ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μου 'λεγε μιá μέρα : Γιαννουκιάκη μου, ξέρεις πώς καταλαβαίνω ότι γέρασα ; Πώς τό καταλαβαίνεις Μαρίνα, τήν ρώτησα. Και μου άποκρίθηκε άποφθεγματικώτατα : Γιατί γνωρίζω περισσότερους πεθαμένους, παρά ζωντανούς.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Αύτή είναι μιá μεγάλη άλήθεια και μάλιστα φιλοσοφική πραγματικότητας. "Ομως καλύτερα νά ξαναγυρίσωμε στους άνθοπώλες.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Στους άνθοπώλες. Οί τρεις άνθοπώλες τής Μεγάλης Βρετανίας εΐχανε γίνει τριάντα όταν μεταφερθήκανε στήν πλατεία 'Ομοιοίας. Και για τήν ιστορία των λουλουδιών σου άναφέρω ότι τά όνόματα των τριών πρώτων άνθοπωλών - θπαιθρίων άνθοπωλών - ήτανε Γιώργης Δεναβάλλας άπό τήν Κηφισιά, Γιάννης Μπούνας άπό τό Μένιδι και κάποιος Κούρτης άπό τό Νέο 'Ηράκλειο.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τώρα μπήκα στο νόημα. Κάθε περίχωρο τής 'Αθήνας πού εΐχε περιβόλια, έβγαζε και άνθοπώλες, πραγμα πού έσήμαινε ότι τό έμπόριο των λουλουδιών πήγαινε άπό τήν παραγωγή στήν κατανάλωση.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Αυτό είναι. 'Από τήν παραγωγή στήν κατανάλωση.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ 'Ανυπομονῶ ν' ἀκούσω τὴν ἐξέλιξι τῆς ἱστορίας τοῦ ὑπαιθρίου ἐμπορίου τῶν λουλουδιῶν...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ θά τὴν ἀκούσης κι' αὐτὴν, ὅμως πρὶν προχωρήσωμε ἄς θυμηθοῦμε πῶς εἶναι Μάϊος Γιάγκο μου καί ἄς θυμηθοῦμε καί τό παμπάλαιο καί μοναδικό μαγιάτικο τραγούδι : 'Ο Μάϊος μᾶς εφτασε, ἐμπρός βῆμα ταχύ...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καλὰ πού τό θυμήθημες. 'Η κλειώ θά μᾶς τό τραγουδήση.

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) 'Ο Μάϊος - μᾶς ἔφτασε - ἔφτασε
ἐμπρός βῆμα ταχύ
νά τόν προὔπαντήσωμε, παιδιὰ στήν ἐξοχή
Στά περιβόλια ἄς τρέξωμε - τρέξωμε
πού εἶναι δροσερά
καί Μήδες νά πλέξωμε - στεφάνια μέ χαρά
Τ' ἀγιόκλημα ἐμύρισε - μύρισε
σκορπίζει ~~εὐωδιὰ~~ εὐωδιὰ
κι' ὁ ἔρωτας πλημμύρισε, τὴν κάθε μιά καρ-
διά.
Μιά κι' ὁ καιρός ἐγλύκανε - γλύκανε
τὴν αὔρα μέ φιλιὰ
τά χελιδόνια βρήκανε - τὴν κάθε τους φω-
λή.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ἦτανε ἓνα τραγουδάκι σχολικὸ στήν ἀρχή, μά μέ τόν καιρό τό τραγουδούσανε καί οἱ μεγάλοι καί προσθέτανε κάθε φορά κι' ἓνα δίστιχο. Καί τώρα ἄς ξαναγυρίσωμε στοὺς ἀνθοπώλες.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Εἶπαμε ὅτι εἶχανε μεταφρῶθῃ στήν πλατεῖα 'Ομοιοῖας

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ἡ ὁποία τότε δέν παρουσίαζε παρά τὰ ὑπαίθρια ἀνθοπωλεῖα, τὰ παρατεταγμένα λουστράκια γύρω γύρω ὑπὸ τό περιβολάκι, τὰ μόνιπα τ' ἀμάξια γύρω ἀπὸ τό στρογγυλὸ πεζοδρόμιο τῆς πλατείας, τόν ὀβελίσκο τοῦ λαμπρινάκου...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ 'Ο ὀβελίσκος τοῦ λαμπρινάκου τί ἦτανε ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ἐνα περίεργο περίπτερο πού πουλοῦσε ἔφημερίδες καί τσιγάρα περίπτερο σεενὸ καί φηλό, σάν ὀβελίσκος. Δίπλα στό περίπτερο πού ἔβλεπε στήν ὁδὸν Σταδίου, ὑπῆρχαν τὰ σιαλοπάτια πού κατηφορίζανε στὰ ὑπόγεια ἀνακουφιστήρια τῆς 'Ομοιοῖας.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Φαντάσου λοιπόν ποικιλία άρωμάτων στην πάλαι πλατεία 'Ομο-
νοίας. Τό δημόσια άνακουφιστήρια από κάτω, τά λουλούδια από
πάνω, τά λουστράκια μέ τά βερνίκια τών παπουτσιών γύρω γύρω
καί επί πλέον τά άλογα από τά μόνιπα πού μοσχοβολούσανε ποι-
κιλοτρόπως τήν άσφαλτο γύρω από τό πεζοδρόμιο...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κι' αúτ ή κατάστασις κράτησε έως τά 1925 μέ 26, δηλαδή κάπου
δωδέκα χρόνια, έως ότου άποφασίσθηκε ή άνακατασκευή τής πλα-
τείας 'Ομονοίας διότι θά γινότανε ό σταθμός του ήλεκτρικου σι-
δηροδρόμου σ' αúτό τό κεντρικό μέρος τής πόλεως.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί έως τότε, πού βρισκότανε ό σταθμός του ύπογείου ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Λίγο πιο πέρα, στην αρχή τής όδου 'Αθηνάς, δεξιά, έκει όπου
είναι σήμερα ένα καλλιμάγαρο ύποκατάστημα Τραπεζής. Φυσικά
έπάνω στόν δρόμο, 'Αθηνάς καί Λουκιούργου, ύπήρχαν σιδερένια
κάγκελλα καί όποιος ήθελε έβλεπε κάτω στό βάθος τήν κίνηση
του σιδηροδρόμου καί τών έπιβατών πού περίμεναν.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Νομίζω ότι κάποτε μου είχες πει ότι ό σταθμός του σιδηροδρόμου
Πειραιώς ήτανε στό θησεϊον.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί έτσι είναι. Στην αρχή, όταν έλειτούργησε ό σιδηρόδρομος
'Αθηνών Πειραιώς πού ήτανε τότε άτμοκίνητος, ό σταθμός τών 'Α-
θηνών βρισκότανε στό θησεϊον. 'Αργότερα γύρω στά 1900, έδω
κι' έβδομηντα χρόνια, έγινε ηλεκτροκίνητος ό συρμός ~~και~~ προσε-
τέθη άλλος ένας σταθμός στό Μοναστηράκι καί ό τελικός σταθμός
ή άφετηρία νά πουμε, στην όδόν 'Αθηνάς δίπλα στην 'Ομόνοια.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί σε είκοσιπέντε χρόνια πάλι, γύρω στά 1926 άποφασίζεται ή
θέα μεταφορά του Σταθμού, στην καρδιά τής πλατείας 'Ομονοίας
καί φυσικά, ό τι βρισκότανε επί τής πλατείας, οι άνθοπωλες, ό
όβελίσκος του λαμπρινάκου, τά άνακουφιστήρια, όλα πήγανε περι-
πατο... Οι άνθοπωλες πού πήγανε ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τί έγινε Γιάνιο μου τότε, στά 1926 δεν περιγράφεται. 'Η πλα-
τεία 'Ομονοίας έγινε ένας τεράστιος λάκκος βάθους τριάντα μέ-
τρα τουλάχιστον, μέ σανιδένια χωρίσματα γύρω γύρω...

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ ΜΕ ἄλλα λόγια ἢ πλατεῖα ὁμοιοῦς ἦτανε ἓνα τεράστιο γιαπί.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὅνα ἀπέραντο γιαπί καί λίγο εἶναι. θυμάμαι καλά ὅτι ἓνας γελοιογράφος τῆς ἐποχῆς, ὁ Ἑλίας Κουμετάκης, γελοιογράφος ἀπό τοὺς πρῶτους καί διαλεχτοὺς, εἶχε παρουσιάσει τὴν πλατεῖα ὁμοιοῦς στὰ μαῦρα τῆς τᾶ χάλια, μέ λάμπους, ξύλα, σανίδες, πέτρες, μάρμαρα, σίδερα καί ἐπάνω στὴν πλατεῖα μερικoὺς τουρίστες δεμένους μεταξύ τους μέ σχοινιά, ὅπως οἱ ἀλπινισταί καί μ' ἐκεῖνες τρεῖς ἐλβετικὲς γιλιτσεσ, τὰ ἔλπενστον, νὰ προσπαθοῦν νὰ περπατήσουν στὴν ὁμόνοια χωρὶς νὰ γυρεμοτσακιστοῦν. Καί ἔγραφε ἀπὸ πάνω ὁ γελοιογράφος : Ὁ Ρωμῶς ὁ μέγας κάλπης - Κάνει τὰς Ἀθήνας, Ἄλπεις !
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ἄνυπομονῶ νὰ μάθω ποῦ πήγανε οἱ ἀνθοπῶλαι.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Οἱ ἀνθοπῶλαι τῆς πλατεῖας ὁμοιοῦς πήρανε διαταγὴ νὰ ξεκουμιστοῦν ἀπ' ἐκεῖ. Καί φύγανε ὁ λοιπὸν πλὴν τοῦ Μουστάνα...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ποιὸς ἦτανε ὁ Μουστάνας ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὁ Γιάννης ὁ Μουστάνας ἦτανε ἓνας ἀνθοπῶλης τύπος. Μπράβος, παλληκαρῆς, καπετάν Φασαρῆς μέ λίγα λόγια, ποῦ ἦτανε ἔτοιμος νὰ τραβήξῃ τὸ κλαδευτήρι του γιὰ νὰ κἀνῃ φόνο καί εἶχε πάντα μιὰ δικαιολογία : Πᾶ σκοτώσῃς ἄνθρωπο μέ κλαδευτήρι, δέν κἀνεις ἔγκλημα... Γιατί Γιάννη ; τὸν ρωτοῦσαμε οἱ γνωστοί του. Διότι, ἀπαντοῦσε ὁ Μουστάνας, μέ τὸ κλαδευτήρι κῶβεις λουλούδια. Ὅταν λοιπὸν σκοτώσῃς ἄνθρωπο μέ τὸ κλαδευτήρι, εἶναι σὰ νὰ τὸν παροιμοιάζῃς μέ τριαντάφυλλο, ζουμπούλι, νεραγκούλα ἢ κρῖνο. Λίγο εἶναι ; θάνατος λουλουδένιος καί ποιητικὸς.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τέλος πάντων τί ἀπέγινε μέ τὸν Μουστάνα ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Εἶχανε ἀρχίσει νὰ σκάβουνε τὴν πλατεῖα καί ὁ Μουστάνας ἐπέμενε νὰ πουλάῃ τὰ λουλούδια του ἐκεῖ. Πήγαινε ἡ Ἀστυνομία νὰ τὸν διώξῃ καί ^{αὐτὸ} τραβούσε τὸ κλαδευτήρι. Δέν φεύγω ἀπ' ἐδῶ. Τέλος πάντων τὸν διώξανε μέ τὸ ζόρι... καί ὕστερα ἀπὸ λίγο καιρὸ ὁ Γιάννης ὁ Μουστάνας μαράζωσε καί πέθανε.

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί τώρα συνεχίζομε τήν ιστορία τῶν ὑπαιθρίων ἀνθοπωλῶν.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἐφοῦ θυμηθοῦμε πρῶτα κανένα λουλουδένια τραγουδι.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ἐπιμένεις νά εἶναι λουλουδένια ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γιατί ὄχι Γιάννο ; Μάϊος εἶναι, γιά λουλούδια μιλάμε, δέν θά εἶναι παραφωνία νά θυμώμαστε ~~ἀλλά~~ τραγούδια χωρίς λίγη λουλουδένια ἄρρα ;
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Χαλάλι λοιπόν. Ὑπάρχει ἓνα παλαιότατο ἀθηναϊκό τραγουδι :
- Ἵπως τό ρόδο τ'ἀγαπῶ... Συμφωνεῖς ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Συμφωνῶ Γιάννο. Συμφωνῶ καί μ'έσένα καί μέ τήν ἀγάπη καί μέ τό ρόδο.
- ΚΑΒΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Ἵπως τό ρόδο τ'ἀγαπῶ
ἔτσι ἀγαπῶ καί σένα...
Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί τώρα πάμε στούς ἀνθοπώλες. Τοῦς μετανομίσανε λοιπόν στήν πλατεῖα Κλαυθμῶνος ὅπου ὁ δήμαρχος τοῦς ἔστησε μερικιά πρό εἰραπερίπτερα ἀπό σανίδια καί τέντες. Ἐκεῖ βρίσκεται ἀκόμη καί σήμερα, ὅμως ἐπειδή δέν χωροῦσαν ὅλοι σ'αυτό τό μέρος, ἀργότερα ὁ δήμαρχος ἔκτισε ἀνθοπωλεῖα στήν πλατεῖα τοῦ Ταχυδρομείου.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Κι'ἔτσι τώρα ἔχομε δύο λουλουδο-ἀγορές. Μία στήν πλατεῖα Κλαυθμῶνος καί μία στήν πλατεῖα τοῦ Ταχυδρομείου.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τρεῖς παρακαλῶ. Βεχναῖς ὅτι στό ἀναμεταξύ ἐδημιουργήθηκαν καί ἄλλα ἀνθοπωλεῖα στήν σειρά στήν ἀρχή τῆς λεωφόρου Βασιλίσσης Σοφίας.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τότε εἶναι τέσσερις οἱ ^{δύο} λουλουδοἀγορές τῆς Ἀθήνας, ἀφοῦ ὑπάρχει πάντα καί ἡ πρώτη πρώτη στήν ἐπιλησία τῆς Ἀγίας Εἰρήνης.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Σωστά, ἔχεις δίκαιο. Τέσσερις λουλουδοἀγορές στήν Ἀθήνα. Ἡ πρωτεύουσα λουλουδοκρατεῖται, ἔξω ἀπό τ'ἀνθοπωλεῖα πού ὑπάρχουν σέ κάθε δρόμο καί σέ κάθε συνοικία τῆς Ἀθήνας.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Γενικά όμως τό λουλουδι είδε μεγάλη πρόοδο στήν 'Αθήνα καί αυτό φαντάζομαι πώς αποδεικνύει μιá έμφυτη διάθεσι του άθηναίου στό κόσμημα αυτό της φύσεως. Σκέφου ότι σέ χρόνια πολύ παλαιότερα, όταν απόμη γυριζε στους δρόμους της 'Αθήνας ο κηφισιώτης μάρμπα Δάζαρος μέ τό γαϊδουράκι του πουλώντας τά λουλούδια του στίς γειτονιές, οί άθηναίοι πανταδόροι τραγουδούσανε πολλά τραγούδια πού ανεφέροντο σέ λουλούδια. Θυμήσου έκεινο τό παληό : Σάν σέ βλέπω τό πρωί στό παραθύρι - σάν γαρύφαλο μου φαίνεσαι άνοιχτό... νά σέ κόψω νά σέ βάλω στό ποτήρι - γιά νά σ'έχω διαρκώς νά σέ θωρῶ...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τό άλλο, από μιá παληά επιθεώρησι : "Εχθ λουλούδια, δλα ένα κι'ένα - σιόρπια δεμένα - καί μπουτονιέρες...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί μόνον αυτό ; Ξεχνάς τό γνωστότατο : Δίγα λουλούδια αν θέλης φίλε μου καί πάλι στείλε μου, απόφε... Λουλούδια ο κηπος μας πλημμύρισε, έμπα καί μύρισε καί κόφε... Καί γιά νά ίδης πόση αγάπη έχει ο άθηναίος στα λουλούδια, σκέφου ότι φτάσαμε στήν εποχή μας νά έχωμε καί ένθεσι λουλουδιων κάθε χρόνο στήν κηφισιά. Νομίζω μάλιστα ότι τώρα είναι ή εποχή της

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Αυτό δέν είναι τίποτε. Σκέφου ότι πενήντα πέντε χρόνια πριν, στα 1915 νομίζω έγινε ειδική έορτή στό Ζάππειο γιά τά λουλούδια, τά περίφημα άθηναϊκά 'Ανθεστήρια. Καί φαίνεται πώς παρατηρήθηκε τέτοια συρροή κόσμου, ώστε έγραφε ο Σουρης : "Όμως γιά τ' 'Ανθεστήρια - σωθήμαν τά είσιτήρια...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Στο Ζάππειο·είπες :

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Στο Ζάππειο μάλιστα. Σκέφου όλη τήν πλατεία του Ζαπείου γεμάτη μέ θεωρεία λουλουδοστολισμένα. Όλες οί κορφές άθηναίες πήγανε ντυμένες μέ λουλούδια. Οί άνδρες δέν μπορούσανε νά παρευρεθουν στήν έορτή των 'Ανθεστηρίων χωρίς μιá μπουτονιέρα στό πέτο τους. Καί κάτι άλλο σημαντικώτερο πού φανερώνει τήν τάσι του άθηναίου στό λουλουδι...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τί σημαντικώτερο ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Εδώ κι'έξηντα τέσσερα ή'έξηντα πέντε χρόνια, έγινε ένας έρανος στην 'Αθήνα. 'Επρόκειτο νά κτισθῆ ένα μεγάλο Σανατόριο, ή γνωστή μας Σωτηρία. 'Εγινε λοιπόν ένας πανελλήνιος έρανος στις μεγάλες πόλεις και οι κυρίες πού βγήκανε στους δρόμους, κρατούσανε κουμπαράδες μεγάλους λουλουδοστολισμένους και σ'όποιον έδινε τόν όβολό του, τού προσέφεραν ένα ^{κομμάτι} τριαντάφυλλάκι καρφίτσωμο μέ μι'ά μεγάλη καρφίτσα γιά τό πέτο του

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Θα ήτανε λοιπόν ωραιότατο τό θέαμα νά βλέπης παντού, στους δρόμους, στα καφενεζα, στα ζαχαροπλαστεζα, στα τράμ μέ τά έλογα τούς συμπολίτες μέ ένα τριαντάφυλλάκι στό σακάκι τους.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ενα μόνο ; Πολλοί είχαν πέντε, δέκα, είκοσι τριαντάφυλλα γιαντί τούς σταματούσανε οι κυρίες στόν δρόμο και ζητούσανε τόν όβολό τους. Μάλιστα είναι γνωστό και ένα σχετικό χαριτωμένο ανέκδοτο. Μι'ά πολύ ύμορφη άθηναζα κόρη, ή δεσποινζς Δελλαπόρτα σταμάτησε τόν γνωστό θεατρικό συγγραφέα Νικόλαο Λάσκαρη και τού είπε : 'Ενα τριαντάφυλλάκι κύριε Λάσκαρη ; 'Ενα μόνο ; της άποκρίθηκε ο Λάσκαρης. Πολλά... Τί έννοεζτε λέγοντας πολλά ; Και ο Λάσκαρης της είπε : 'Από σας θα δεχόμουνα και... τριάντα φιλάκια !...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τού τά 'δωσε ή δεσποινζς Δελλαπόρτα ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Βέβαια όχι, τού άπήντησε όμως : Δέν έχω αντίρρηση μέ αυτά είναι χωρίς πληρωμή. Γιά τήν ώρα πάρτε ένα και δώστε μου τόν όβολό σας...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καλή ήτανε ή άπάντησις. θυμάμαι τώρα και ένα ζένο τραγούδι πού είχε πιάσει πολύ στην 'Αθήνα γύρω στα 1920, σχετικό μέ λουλούδια ή μλλον μέ μι'ά άνθοπόλιδα : Τήν Βιολετέρα.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τήν Βιολετέρα ! Που τήν θυμήθη κες Γιάνγιο ; 'Η Βιολετέρα κυριολεκτικιά τραγουδήθηκε κατά κόρον στην 'Αθήνα, όχι μόνο στις έπιθεωρήσεις μέ και στόν δρόμο...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Είμαι βέβαιος ότι ή φίλη μας καί συνεργάτις μας κλειώ, θά τήν ξέρη καί θά μᾶς τήν ξαναθυμίση.

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου)

Είμ' ὄρφανή καί ξένη - καί τᾶ βραδάκια
γυρίζω ἤ καημένη - μέ μπουκετάκια
καί ποῦ δέν πάω - λουλούδια νά πουλάω
καί τᾶ ζευγάρια - παραπαλάω :

"Αχ κυρίες μου ποιέττες - ἀγοράστε μου βιολέττες
τά σεμν' μου λουλουδάκια - ἀγοράστε μπουκετάκια
γιά νά ζήσω ἡ φτωχή...

Δυπηθήτε με λιγάκι - πάρτε μου ἕνα μπουκετάκι
ἔχει ἄρωμα πού ἀξίζει - καί σεμνά μοσχομυρίζει
ἡ δειλή του ἡ ψυχή...

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γιάγιο μου, εἶπαμε τήν περασμένη Κυριακή γιά τήν περίφημη γιάφφα τοῦ Παράσχου πού τοποθετεῖ τοὺς ναυρίσους τόν Μάιο. Αὐτήν τήν ἱστορία τήν ξέρουν βέβαια ὅλοι σχεδόν οἱ Ἕλληνες, μά ἐκεῖνο πού δέν ξέρουν εἶναι ὅτι σ' αὐτό τό ποίημα τοῦ Παράσχου, πού ἔχει τίτλο : Μ ἄ ι ο ς ὑπάρχει καί ἕνας ἕλλος περίφημος στόχος πού ἔχει μένει παροιμιώδης : Δέν εἶναι ὁ βίος Μάιος αἰώνιος, δέν εἶναι...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Γνωστός εἶναι αὐτός ὁ στίχος. Δέν ἤξερα μόνον ὅτι βγήκε ἀπ' αὐτό τό ποίημα.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κι' ἐπειδὴ κι' ἄλλοι ἴσως δέν θά τό ξέρουν, νά θυμίσωμε στοὺς ἀπροατές μας μερικά ἐποσπάσματα τοῦ Μαΐου τοῦ Παράσχου πού εἶναι μᾶλλον θλιβερό ποιημα παρά εὐχάριστο. " Ἀρχισε ἂν θέλης νά τό διαβάσης.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ (Διαβάσει) Δρέφατε πάλιν ἐρασταί εὐδαίμονες, ναυρίσους εἰς τοῦ Μαΐου, τοὺς φαιδροὺς κι' εὐώδεις παραδείσους καί τήν παρθένον στέφατε, ἥτις ὡς ἄνθος κλίνει
"Εγὼ δέν κόπτω δι' ἐμέ. " Ἀπέθανεν ἐκεῖνη
Εἶναι ἀνθέων ἑορτὴ ἡ πρώτη τοῦ Μαΐου
τό ἄσμα τῆς νεότητος, ἡ ἄνοιξις τοῦ βίου.
Φεῦ ! Τήν καρδίαν μου αὐτὴ ἡ ἑορτὴ ξεσχίζει
καί ἄλλην πρώτην εἰς ἐμέ, Μαΐου, ενθυμίζει
Κι' ἐγὼ ἠγάπησα ποτέ κι' ἐγὼ ἀντηγαπήθην

έλλά τήν ελησμόνησα διότι έλησμονήθη
μαραίνονται κι' αί άνθηράι του έρωτος μυρσίναι
δέν είναι ο βίος Μάϊος, αιώνιος, δέν είναι...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

λένε σήμερα ότι ο 'Αχιλλεύς Παράσχος δέν είναι ποιητής, μά
έναν σ τιχοπλόηος βερμπαλιστής μέ πολλούς καί συνεχείς πλα-
τυασμούς. 'Εγώ όμως ξέρω ότι από τά ποιήματα του Παράσχου
πού έχουν δλη τήν αισθηματική άφέλεια τής έποχής, έχουν
μείνει στίχοι πού κατήντησαν παροιμιώδεις. 'Ένας είναι αυτός
πού είπες πριν από λίγο. Καί έννας άλλος έγράφη όταν ή φίλη
του άφράσχου, μιá Μαρία πού τήν αγαπούσε ο ποιητής, του έστει-
λε ένα πρωτ έννα γράμμα για νά του άναγγείλη ότι διακόπτει
τίς σχέσεις της μαζί του... Ξέρεις Γιάννη πώς άντέδρασε ο
Παράσχος ;

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ

'Αγαπητέ μου Δημήτρη θά έκπλαγής βέβαια άν σου πώ ότι ξέρω.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ξέρεις ;

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ

Βέβαια. Βλέπεις τά μαθήματα τής άθηναιογνωσίας μ' έχουν άφελήσει
λοιπόν, μόλις έλαβε τό γράμμα τής Μαρίας ο Παράσχος κάθησε
έσα ποίημα, τό έξής :

Μίαν αύγήν έγείρεται, φυκρά καθώς ή λήθη
καί γράφει : Έξσαι έλεύθερος. Αησμόνει με καί ζηδι...
Καί πέμπει ή φίλον παλαιόν, είς φίλον λατρευμένον
τόν κεραυνόν, είς φάκελλον εύώδη κεικλεισμένον...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Μάλιστα, αυτό είναι. Τόν κεραυνόν είς φάκελλον εύώδη κεικλεισ-
μένον. Μά έρμετά μιλήσαμε για τόν Μάϊο καί τούς ρομαντι-
σμούς του Παράσχου. Τι θά 'λεγες νά θυμηθούμε κανένα παλαιό
εϋθυμο τραγουδάκι ;

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ

Συμφωνώ. Καί προτείνω τήν Τονκενουάξ, ένα εϋθυμο φραντσέ-
ζικο τραγουδι πού είναι γνωστό σ' έμάς μέ τόν τίτλο ή Κικη
καί ή Κοιώ. 'Η Κλειώ θά μάς τό τραγουδήση.

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ

(μέ συνοδεία πιάνου) Μπαίνω σ' ένα περιβόλι

βλέπω μιá μικρή ξανθή κ.τ.λ. κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Γιάννη αυτός είγε νά διαλέξη μεταξύ τής Κικης καί τής Κοιώς
έπεις όμως δέν έχομε νά διαλέξωμε μεταξύ συνεχίας καί τέ-
λους γιατί ή ώρα μας έπέρασε καί σταματάμε άναγκαστικώς.
'Ερεβουάρ λοιπόν για τήν άλλη Κυριακή τήν ίδια ώρα.